

**Силабус
освітнього компоненту ОК 18**

Виробнича практика

Назва дисципліни:	Виробнича практика
Рівень вищої освіти:	початковий (короткий цикл) рівень Молодший бакалавр з екології
Галузь знань:	10 Природничі науки
Спеціальність:	101 «Екологія»
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	«Екологія та рекреація»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi- kh.com/course/view.php?id=5005
Рік навчання:	2
Семестр:	2
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра екології
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Барун Марина Вікторівна, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	+380509739558
E-mail:	masha.barun@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою проходження виробничої практики є систематизація отриманих теоретичних знань, практичних навичок та застосування їх на практиці при вирішенні поставлених екологічних задач, опанування вміння та подальший розвиток самостійної роботи з аналізу, використання методичних, інструментальних та інформаційних методів дослідження.

Предмет: практичне застосування теоретичних знань та практичних навичок з використанням різних методів дослідження при вирішенні екологічних задач.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у здобувачів системи практичних навичок та знань щодо управління природокористуванням;
- використання екологічних інструментів моніторингу навколишнього середовища та його охорони;
- оцінювати збитки від забруднення навколишнього середовища;
- формування вмінь та навичок оцінювання стану навколишнього

середовища;

- застосовування на практиці інструментальних, інформаційних та аналітичних методів дослідження;

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Згідно структурно-логічної схеми, проходженню виробничої практики передують всі освітні компоненти, що передбачені в освітній програмі.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Інтегральна компетентність:

Здатність особи самостійно виконувати типові фахові виробничі завдання в галузі екології та рекреаційної діяльності або у процесі навчання, нести відповідальність за результати своєї діяльності, здійснювати самоконтроль виконання робіт.

Загальні компетентності:

ЗК 9. Здатність працювати в команді та проявляти міжособистісну взаємодію.

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 7. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

ФК 9. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проектів.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

ПРН 8. Пропонувати заходи з розвитку рекреаційної діяльності та визначення територій, придатних для включення в природно-заповідний фонд із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів.

ПРН 9. Проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

ПРН 12. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

ПРН 14. Демонструвати результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПРН 15. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПРН 16. Організовувати та здійснювати нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності, оформлювати результати робіт, готувати звіти.

Тематичний план

№ теми	Назва тем практики	Кількість годин	
		очна	заочна
1	СРС. Ознайомлення з базою проведення практики, проходження інструктажу з техніки безпеки, ознайомлення з нормативною документацією	15	
2	СРС. Вступ, актуальність та постановка завдання, збір первинної інформації	15	
3	СРС. Змістовна частина звіту	30	
4	СРС. Висновки, перелік літературних джерел, додатки	13	
5	Написання та оформлення звіту	15	
6	Захист звіту	2	
Разом		90	

Зміст виробничої практики

1. Ознайомлення з підприємством (лабораторією) - базою практики. Вивчення екологічних аспектів роботи підприємства, організації природоохоронної діяльності, роботи природоохоронних відділів, служб, спеціалістів.

2. Збір та первинна обробка матеріалів, необхідних для формування звіту з практики.

3. Матеріали, зібрані в результаті проходження практики, повинні включати теоретичну та практичну вихідну інформацію, її аналіз, розрахунки та техніко-економічні обґрунтування, первинні уявлення про очікувані результати дослідження та шляхи удосконалення природоохоронної діяльності об'єкта, який вивчався.

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: пояснення, розповідь тощо;
1.2 інтерактивні (нетрадиційні): дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

Система оцінювання та вимоги:

Підсумкове оцінювання

1 Після закінчення виробничої практики здобувачі мають оформити й подати на кафедру звіт про виконання її програми та індивідуального завдання. Цей документ має бути підписаний керівником підрозділу бази практики. Після захисту звіт зберігається на кафедрі протягом трьох років.

Звіт разом з направленням на практику, індивідуальним завданням і щоденником (за наявності) подається на розгляд для оцінювання керівнику практики від університету.

2 Підсумковий контроль результатів виробничої практики проводиться

за графіком консультацій кафедри.

3 До захисту звітів з виробничої практики допускаються здобувачі, які виконали вимоги програми практики.

4 Оцінювання результатів практики здійснюється експертно. Оцінка за практику обчислюється як сума балів за результатами виконання завдань виробничої практики, оформлення звіту та його захисту згідно з таблицею 1.

При оцінюванні враховується відгук керівника підрозділу бази виробничої практики.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання знань за результатами проходження виробничої практики.

Критерії оцінювання	Бали
<i>Виконання завдань практики (науково-дослідного стажування)</i>	50
Повнота виконання програми	20
Використання математичних та статистичних методів, методів моделювання, комп'ютерних технологій	5
Використання новітніх інформаційних джерел, чинних нормативних та законодавчих документів	5
Творчий підхід до аналізу проблеми, оригінальність підходів та наукова новизна результатів дослідження	
Наявність в звіті необхідних матеріалів (таблиць, графіків, схем, додатків)	15
Обґрунтованість висновків і практична значимість рекомендацій (пропозицій)	5
<i>Оформлення звіту</i>	20
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення звіту в цілому (титульний аркуш, зміст, структура, посилання на інформаційні джерела)	
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул, графічних ілюстрацій та інформаційних джерел	
<i>Захист</i>	30
Презентація результатів	5
Аргументованість та повнота відповідей на запитання	20
Відгук керівника підрозділу бази виробничої практики	5

4 Результат навчання оцінюється:

– за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;

– за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- проходження виробничої практики передбачає роботу в колективі, середовище є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування бази виробничої практики, виконання практичних завдань, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає виконання окремих теоретичних і практичних завдань, які винесені відповідно до програми виробничої практики на самостійне опрацювання;
- усі завдання, передбачені програмою виробничої практики, мають бути виконані у встановлений термін;

- якщо здобувач вищої освіти відсутній на виробничій практиці з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації керівника практик;
- під час написання звіту здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- здобувач, який не виконав програму виробничої практики без поважних причин та дістав негативний відгук підприємства або незадовільну оцінку, відраховується з університету.

Рекомендована література:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті СТВНЗ 7.1-02:2018: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pdf.
2. ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання / Нац. стандарт України. Вид. оф. URL: <https://metrology.com.ua/ntd/skachat-dstu-gost-gost-r/gost/dstu-3008-2015/>.
3. ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення / Нац. стандарт України. Вид. оф. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.
4. Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8802:2015. URL: <http://aphd.ua/pryklady-oformlennia-bibliografichnoho-opysu-vidpovidno-dodstu-83022015/>.
5. Методичні рекомендації щодо проходження виробничої практики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5005>

Додаткові джерела:

1. дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5005>
2. Державна служба статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Каталог підприємств України: URL: <http://rada.com.ua/ukr/>

Розробник (розробники)
силабусу навчальної дисципліни

підпис

Марина БАРУН

ПБ

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Марина БАРУН

ПБ

Завідувач кафедри

підпис

Наталія ВНУКОВА

ПБ